

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra: Katedra církevních dějin a literární historie

Posudek oponentky na diplomovou práci

jméno oponentky PhDr. Markéta Jarošová, Ph.D.

Autor/autorka práce: **Indrè Kuliešiūtè**

Studijní program/obor: Dějiny evropské kultury - NMgr.

Název práce: *Comparison of texts and images of Visitatio Sepulchri in the Region of Northern Spain and Southern France in the Middle Ages*

Vedoucí práce: **prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D., DSc.**

Rozsah práce: 33 stran textu, 6 stran obrazové přílohy, 110 079 znaků včetně mezer

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňu je bez výhrad	splňu je s drobnými připomínkami	splňu je s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☐	☒	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☒	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☒	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☐	☒	☐

Zpracování příloh	☐	☐	☒	☐
Celková typografická úprava	☐	☒	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☐	☒	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☒	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☐	☒	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☒		☐	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒		☐	
Práce přináší nové poznatky	☒		☐	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☒		☐	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Diplomová práce Indrè Kuliešiūtè nazvaná „*Comparison of texts and images of Visitatio Sepulchri in the Region of Northern Spain and Southern France in the Middle Ages*“ / „Porovnání textů a vyobrazení Visitatio Sepulchri v oblasti severního Španělska a jižní Francie v době středověku“, si klade za cíl interdisciplinární náhled na ikonografický námět známý z řady středověkých vyobrazení, propojující dějiny umění s literární vědou a muzikologií. Svou pozornost soustřeďuje na oblast jihozápadní Francie a severovýchodního Španělska. V úvodu práce je deklarováno, že bude představen výzkum týkající se vyobrazení ikonografického námětu „Svatých žen u prázdného Kristova hrobu“, který bude dále analyzován, komparován nejen mezi sebou navzájem, ale také v rámci širších oblastí. Kromě vybraných příkladů výtvarného umění je cílem analýza dramatických textů ze sledovaných regionů.

Zkoumání jediného christologického námětu je sice v rámci rozsahu diplomové práce opodstatněné a vybraný námět je poutavý, přesto v úvodu chybí nejen uvedení širších historicko-církevních souvislostí týkajících se zkoumaných regionů a památek, s nimiž jsou sledované ikonografické náměty spojeny, ale také zasazení konkrétního námětu do soudobých kontextů větších ikonografických celků (význam poutních cest, síť klášterů a jejich architektonická podoba, charakteristika souborů sochařské výzdoby – např. hlavíc sloupů v klášterních ambitech, narativní principy portálových sestav, aj.).

Metodologické zhodnocení dosavadního stavu bádání a přehled literatury zahrnující pouze rozsah necelých dvou stran pokládám pro magisterskou práci nedostačující jak z hlediska interpretačního, tak i formálního. Seznam bibliografie uvedený v závěru práce rovněž dosahuje necelých dvou stran, chybí zde odkazy na prameny a případně internetové zdroje. Z hlediska geografické rozsáhlosti a interdisciplinárnímu zaměření diplomové práce jistě existuje řada dalších vědeckých titulů, kterými by bylo možné práci doplnit a z uvedených zdrojů také citovat. V úvodu autorka uvádí, že podstoupila řadu zahraničních pobytů, v rámci nichž měla možnost studovat v renomovaných knihovnách a diskutovat toto téma také se zahraničními odborníky. Domnívám se, že tyto zkušenosti by mohly být v předložené práci a zejména v metodologickém zhodnocení přece jen lépe formulovány a sumarizovány.

Kapitola druhá je chápána jako úvod do dialogu *Quem quaeritis* a nastínění obsahu velikonoční hry *Visitatio Sepulchri* a typologii scén ve výtvarném umění. Autorka zde zmiňuje význam benediktinských klášterů, odkud pocházejí nejstarší dochované příklady tropů a her (mezi nimi St. Martial v Limoges nebo St. Gallen). Uvádí rovněž některé příklady z německé a anglické oblasti a připomíná taktéž roli katedrál, přičemž pro rozvoj liturgických her akcentuje význam 12. a 13. století. Speciální pozornost věnuje oblasti španělské a vlivům, kterými byly tyto hry a náměty zde ovlivněny. Jde-li o zkoumání příkladů dochovaných „literárních textů“, bylo by vhodné je konkrétně citovat a samostatně analyzovat. Autorka se v rámci hodnocení této „literární části“ opírá zejména o tvrzení Evy Castro. Bližší samostatná komparace u vybraných příkladů dochovaných textů by byla pro práci jistě přínosná, alespoň ve vybraných příkladech textů.

Třetí kapitola je věnována analýze příkladů vyobrazení s námětem „Svatých žen u hrobu“. Autorka zde uvádí celkem 15 příkladů jako zástupců „uměleckých děl“. Třetí kapitolu spatřuji nejvíce problematickou v tom, že autorka neuvádí „klíč“ k tomuto výběru. Chybí zde vymezení toho, co určuje hlavní kritérium pro výběr uvedených děl. Proč jsou analyzována pouze sochařská díla? Proč také nejsou komparovány výjevy z iluminovaných rukopisů nebo nástěnná malba? Jsou zkoumané náměty dochovány pouze ve formě kamenosochařství? V řezbářských

dílech se podobné výjevy nedochovaly? Jakým způsobem bylo zvoleno pořadí děl pro analýzu v předloženém textu? Geograficky? Chronologicky? Typologicky? Navíc samotné členění po formální stránce neodpovídá citačnímu úzu. Na sledované příklady není řádně odkazováno a ani v obrazové příloze čísla neodpovídají dílům uvedeným v textu třetí kapitoly. Zásadní problém při analýze scén spatřuji v tom, že jde pouze o jejich „základní popis“. Není zde zohledněn celkový kontext zhotovení „uměleckého díla“, ani jeho výtvarná kvalita, případně stylový vývoj. Zcela chybí odkazy na odbornou uměnovědnou literaturu. Na „výtvarné dílo“ je tak nahlíženo pouze jako na „ilustraci“ sledovaného námětu, což je dle mého názoru pro interpretaci konkrétního „díla“ – tj. v tomto případě kamenosochařské hlavice, části portálu apod. nedostačující. Komparace ikonografického námětu v uvedených kamenosochařských příkladech by mohla zahrnout také srovnání s dalšími západoevropskými příklady podobných vyobrazení.

Čtvrtá kapitola naopak zkoumá podobu latinských textů liturgických her z různých míst Španělska a Francie na základě odkazů na Lateinische osterfeiern und Osterspielen vydávané Waltherem Lippardtem. Co tedy z porovnání textů a vyobrazení *Visitatio Sepulchri* v oblasti severního Španělska a jižní Francie v době středověku nakonec vyplývá?

V závěru je práce doplněna obrazovou přílohou. I zde by mohla být uvedená umělecká díla vizuálně zasazena do širších komparačních kontextů. Současně by mohla být doplněna také o textové úryvky ze zkoumaných pramenů, nebo jinak „interdisciplinárně“ doplněna. Chybí seznam obrazové přílohy a nejsou zde uvedeny zdroje, odkud autorka fotografie čerpá. Pořídila je sama nebo je čerpá pouze z publikací, webových stránek, aj?

Práce je psaná dobrou angličtinou.

Přes uvedené výtky práci doporučuji k obhajobě.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

V čem je oblast severního Španělska ve sledované problematice tak výjimečná ve srovnání s ostatními zeměmi Evropy a proč? Je to dáno polohou, liturgií, nebo dochovanými příklady uměleckých děl ve srovnání s ostatní Evropou?

Je dobrým zvykem, že diplomová práce řeší i problematiku, byť se zahraničním přesahem, i v českém prostředí. Máme na našem území rovněž dochované některé příklady analyzovaného námětu (třeba i z pozdního středověku)? Pokud ano, v čem se odlišují od španělské oblasti a proč?

Doporučení práce k obhajobě	
------------------------------------	--

Datum: 29. 8. 2023

Podpis: